

MERITIUS®

ADVOCATEN - AVOCATS

Verdienstelijk in recht

© Copyright MERITIUS® Gent

In dit nummer**Toepassingsgebied van de Concessiewet nog maar eens beperkend geïnterpreteerd1****Donner et retenir ne vaut !1****Kosteloos, maar niet belangenloos2****Anti-rechtsmisbruikbepaling inzake vruchtgebruik: fiscus verliest in Antwerpen2****Anti-rechtsmisbruikbepaling inzake vruchtgebruik: fiscus verliest in Gent3****Anti-rechtsmisbruik helpt dan weer wel tegen 'apothekerchemie' 3****Verruimd recht op schuldvergelijking van de fiscus door de rechter erkend 4****Boeken op de juiste plaats 4****Toepassingsgebied van de Concessiewet nog maar eens beperkend geïnterpreteerd***Luc STOLLE*

De verbreking van een (exclusieve) verkoopconcessie kan tot hoge schadevergoedingen leiden, dit op basis van de Concessiewet van 1961. Bij gebreke aan een geschreven overeenkomst, kan zo'n verkoopconcessie met alle middelen van recht worden bewezen. Finaal zullen de rechtbanken de commerciële relatie tussen partijen onderzoeken en kwalificeren.

Het Hof van Beroep te Gent startte zijn analyse door te stellen dat de voormelde wet van het gemeen recht afwijkt en daarom, althans voor wat haar toepassingsgebied betreft, restrictief dient te worden geïnterpreteerd.

Het Hof meent bovendien dat er meer voorhanden moet zijn dan loutere koopverkoopovereenkomsten, zelfs al zijn deze talrijk en werden ze voortdurend hernomen. De vermeende concessiehouder moet daarentegen aantonen dat er een raamovereenkomst bestond in het kader waarvan de verkoopovereenkomsten werden gesloten, met enerzijds de

verplichting van de concessiegever om de concessiehouder te bevoorraden en anderzijds de verplichting van de concessiehouder om de verkoop van de producten van de concessiegever te bevorderen en daarvoor een verkooporganisatie op te zetten en investeringen te doen. Zo dient er te worden aangetoond dat de vermeende concessiehouder belangrijke verplichtingen en/of zware lasten werden opgelegd: minimale omzet- en afnameverplichtingen, kosten voor publiciteit, stock-beheer, klantenopvolging, prijsbepaling, dienst na verkoop, gemeenschappelijke verkoopstrategie of ondersteuning door de concessiegever. Het louter toekennen van een korting van 30 % wegens een veelvuldige afname toont op zich het bestaan van een verkoopconcessie niet aan, zo meent het Hof. Zelfs de toegekende exclusiviteit is volgens het Hof geen doorslaggevend element.

*Hof van Beroep Gent, 5 februari 2007***Donner et retenir ne vaut !***Luc STOLLE*

X schrijft een bedrag over op de bankrekening van Y. X heeft evenwel een volmacht op de rekening van Y. Na zijn overlijden beroept Y zich op het bestaan van een handgift door X.

Het Antwerpse Hof van Beroep oordeelt dat, wanneer de beweerde schenker (X) zich op één of andere manier het recht heeft voorbehouden om in het bezit van de geschonken goederen te blijven of terug te komen op zijn zogenaamde schenking of om daden als eigenaar of als bezitter te stellen, hij zich niet op

een onherroepelijke manier van de goederen heeft ontdaan.

Het Hof onderstreept hier nogmaals dat hij die zich op het bestaan van een handgift beroept, alle constitutieve bestanddelen daarvan moet bewijzen: (1) de afgifte van de goederen, (2) de wil van de schenker om te begiftigen en zich op onherroepelijke wijze van de goederen te ontdoen en (3) de aanvaarding door de begiftigde.

Hof van Beroep Antwerpen, 24 december 2007

MERITIUS
ADVOCATEN - AVOCATS

Kosteloos, maar niet belangeloos

Didier BAECKE

Sinds de Wetten van 4 september 2002 en 20 juli 2005 tot wijziging van de Faillissementswet kunnen natuurlijke personen die zich kosteloos borg hebben gesteld voor een gefailleerde bevrijd worden van hun verbintenis indien blijkt dat hun borgstelling niet in verhouding staat met hun inkomsten en patrimonium.

Binnen de rechtspraak en rechtsleer bestaat evenwel geen eensgezindheid over de invulling van het begrip 'kosteloos'. Sommigen interpreteren dit begrip zeer ruim, zodat volgens hen de borg steeds kan worden bevrijd, behalve wanneer hij in ruil voor zijn borgstelling – rechtstreeks of indirect – effectief een tegenprestatie, vergoeding of voordeel ontvangt. Anderen lezen het begrip 'kosteloos' daarentegen als 'belangeloos'. Volgens hen kunnen de leden van vennootschapsorganen die zich persoonlijk borg stelden voor de schulden van hun vennootschap zelden tot nooit bevrijd worden. Bestuurders, zaakvoerders en aandeelhouders hebben er

immers 'belang' bij dat een krediet aan de vennootschap wordt toegekend, aangezien zij uit deze vennootschap inkomsten verwerven, dan wel minstens een economisch voordeel nastreven (bijv. meerwaarde op aandelen).

In zijn uitvoerig gemotiveerd arrest van 8 januari 2007 sluit het Hof van Beroep te Gent duidelijk aan bij de eerste strekking. Een persoonlijke borgstelling door een bestuurder, zaakvoerder of aandeelhouder kan volgens het Hof dan ook weldegelijk 'kosteloos' zijn, zodat deze bij een beoordeling *in concreto* bevrijd kan worden van zijn verbintenis.

Zelfs na de Wet van 3 juni 2007 – waarmee in het Burgerlijk Wetboek een nieuw hoofdstuk werd ingevoegd met betrekking tot de kosteloze borgtocht – is voormeld arrest nog steeds relevant. In het overwegend gedeelte verwees het Hof immers reeds naar de parlementaire voorbereidingen van deze wet.

Hof van Beroep Gent, 8 januari 2007

Anti-rechtsmisbruikbepaling inzake vruchtgebruik: fiscus verliest in Antwerpen

Luc STOLLE

Een echtpaar richt een vennootschap op waarvan de man gedelegeerd bestuurder wordt. Nadien kopen de vennootschap en de echtgenoten (samen met hun kinderen) een woning: de vennootschap koopt voor 27 jaar het vruchtgebruik, de echtgenoten (en hun kinderen) verwerven de blote eigendom. Vervolgens verhuurt de vennootschap deze woning gedeeltelijk aan de echtgenoot/bedrijfsleider. Op het einde van het vruchtgebruik is aan de vennootschap geen vergoeding verschuldigd.

Het Hof bevestigt dat 'de vruchtgebruikconstructie ongetwijfeld beoogt een belastingbesparing te realiseren' en dat de echtgenoten de constructie niet kunnen verantwoorden aan de hand van rechtmatige financiële of economische behoeften. Maar de toepassing van de algemene anti-misbruikbepaling vereist dat de nieuwe kwalificatie door de fiscus 'gelijksoortige niet-fiscale rechtsgevolgen heeft als het eindresultaat van de

door de partijen gestelde rechtshandelingen'. Dat is *in casu* niet het geval: huur (de nieuwe kwalificatie) heeft niet dezelfde juridische gevolgen als vruchtgebruik (de oorspronkelijke kwalificatie). Het zijn twee aparte rechtsfiguren met onderscheiden rechten en verplichtingen. De eigendomsverhouding is verschillend en de kwalificatie 'huur' negeert ook de 'juridische relatie tussen de derde verkoper (van de woning) en de vennootschap'.

Volgens het Hof zijn de door de belastingplichtigen gestelde akten niet voor verschillende kwalificaties vatbaar en kan de algemene anti-misbruikbepaling niet worden toegepast. Deze bepaling laat het beginsel van de keuze van de minst belastbare weg immers onverkort bestaan, evenals het burgerrechtelijk principe van de contractvrijheid en het beginsel dat de belasting de realiteit treft (en niet de economische realiteit).

Hof van Beroep Antwerpen, 18 maart 2008

De vervanging van vruchtgebruik door huur kan niet gebeuren zonder aan de juridische gevolgen te raken, zodat de her kwalificatie niet mogelijk is.

Anti-rechtsmisbruikbepaling inzake vruchtgebruik: fiscus verliest in Gent

Luc STOLLE

Belastingplichtigen hebben de blote eigendom van een onroerend goed gekocht terwijl hun vennootschap, waarvan zij de enige aandeelhouders waren, het vruchtgebruik aankocht. Er werd bepaald dat de vennootschap zou instaan voor de verbeterings- en herstellingswerken gedurende het vruchtgebruik met dien verstande dat alle uitgevoerde werken op het einde van het vruchtgebruik eigendom werden van de blote eigenaars. Ten slotte werd bedongen dat alle jaarlijkse lasten ten laste vielen van de vruchtgebruiker.

Door de gestelde rechtshandelingen te omschrijven als aankoop in blote eigendom en aankoop van het vruchtgebruik, wordt een ongunstiger fiscale toestand ontweken, zodat de taxatieambtenaar met toepassing van de anti-rechtsmisbruikbepaling de handeling herkwalificeert als een aankoop in volle eigendom gevolgd

door verhuur.

Volgens het Hof van Beroep te Gent kan het artikel 344 § 1 WIB92 slechts worden toegepast indien de juridische gevolgen van de gestelde rechtshandeling worden geëerbiedigd. Met andere woorden, de gevolgen verbonden aan de door de partijen gegeven kwalificatie van de akte moeten identiek zijn aan deze verbonden aan de door de administratie in de plaats gestelde kwalificatie. De in de plaats gestelde kwalificatie van huur in plaats van de door de partijen gekozen kwalificatie van vruchtgebruik heeft echter niet dezelfde gevolgen. De vervanging van vruchtgebruik door huur kan niet gebeuren zonder aan de juridische gevolgen te raken, zodat de her kwalificatie op basis van artikel 344 §1 WIB92 niet mogelijk is.

Hof van Beroep Gent, 29 mei 2007

Anti-rechtsmisbruik helpt dan weer wel tegen 'apothekerchemie'

Luc STOLLE

Een apotheker brengt het handelsfonds van zijn apotheek bij wijze van kapitaalverhoging in in een vennootschap voor een waarde van 123.750 euro. Enkele dagen later verkoopt hij de aandelen van de betreffende vennootschap voor een prijs van 425.000 euro.

De apotheker betoogt dat enkel de inbreng van het handelsfonds belastbaar is, maar dat de onmiddellijk daarop volgende verkoop van de aandelen niet belastbaar is 'aangezien deze verkoop kaderde in het normaal beheer van privaat vermogen'.

De fiscus is een andere mening toegedaan en meent dat de opeenvolgende verrichtingen die de belastingplichtige heeft opgezet ontegensprekelijk tot doel hebben om belastingen te ontwijken. Immers, bij een gewone verkoop van het

handelsfonds tegen de reële waarde (d.i. de prijs waartegen de aandelen zijn verkocht) zou de volledige prijs zijn belast.

De fiscale rechtbank te Brugge sluit zich aan bij de fiscus: de belastingplichtige slaagt er niet in om aan te tonen dat voor de betwiste verrichtingen 'een ander economisch motief bestond dan het fiscale'. De rechter meent dat de fiscus, bij toepassing van artikel 344 § 1 WIB92, de overdracht van het handelsfonds tegen uitgifte van aandelen gevolgd door de verkoop van die aandelen, terecht heeft geherkwalificeerd als een verkoop van het handelsfonds waarbij de volledige vergoeding (d.i. de prijs die voor de aandelen werd betaald) belastbaar is.

Rb. Brugge, 4 maart 2008

Verruimd recht op schuldvergelijking van de fiscus door de rechter erkend

Didier BAECKE

Naar aanleiding van de faillietverklaring van een vennootschap dient de fiscus een provisionele aangifte van schuldvordering in met betrekking tot onbetaalde directe belastingen.

Bij de vereffening stellen de curatoren vervolgens vast dat er na het faillissement ten gevolge van hun tijdelijke voortzetting van de handelsactiviteiten een tegoed aan BTW ten voordele van de boedel is ontstaan.

De fiscus doet evenwel afstand van zijn schuldvordering en stelt dat hij op basis van zijn verruimd recht op schuldvergelijking de belasting-schuld die dateert van vóór het faillissement heeft gecompenseerd met het tegoed dat is ontstaan na het faillissement. Aangezien de directe

belastingsschuld hoger was dan het BTW-tegoed is er zodoende geen saldo in het voordeel van de boedel.

Het Hof van Beroep te Gent volgt de fiscus en stelt dat artikel 334 van de Programmawet van 27 december 2004 inderdaad toelaat dat de fiscus een compensatie over de boedels heen toepast. De wetgever heeft deze afwijking van het gelijkheidsbeginsel van de schuldeisers in geval van faillissement zelfs uitdrukkelijk voorzien in zowel de Faillissementswet als het Burgerlijk Wetboek.

Hof van Beroep Gent, 14 januari 2008

Boeken op de juiste plaats

Didier BAECKE

Een belastingplichtige bewaart zijn boeken en documenten niet in zijn bureau of enig ander aan hem toebehorend beroeps- of privé-lokaal waar zijn boeken en bescheiden werden 'gehouden, opgesteld of toegezonden'. Evenmin heeft hij een voorafgaande afwijking bekomen vanwege de Administratie. De fiscus vestigt een ambts-halve aanslag aangezien de belastingplichtige

niet alle boeken en bescheiden heeft meege-deeld op de dag van de controle die werd uitgevoerd in zijn beroepslokalen.

De Brusselse fiscale rechter meent dat de belastingplichtige niet handelde overeenkomstig artikel 315, al. 3 WIB92 en beaamt de handelwijze van de fiscus.

Rb. Brussel, 10 mei 2006

Onze kantoren

MERITIUS® GENT

Martelaarslaan 402 - 9000 Gent
Tel. +32 (0)9 269 70 70 - Fax +32 (0)9 269 70 71
info.gent@meritius.be

MERITIUS® BRUXELLES

Georges Henrilaan 431 - 1200 Bruxelles
Tel. +32 (0)2 735 91 56 - Fax +32 (0)2 734 35 00
info.brussels@meritius.be

MERITIUS® MONS

Rue Ste Gertrude 1 - 7070 Le Roeulx
Tel. +32 (0)64 66 50 12 - Fax +32 (0)64 67 60 93
info.mons@meritius.be

MERITIUS® NAMUR

Avenue Cardinal Mercier 46 - 5000 Namur
Tel. +32 (0)81 74 42 04 - Fax +32 (0)81 74 42 07
info.namur@meritius.be

MERITIUS® ANTWERPEN

Jules Moretuslei 374-376 - 2610 Antwerpen
Tel. +32 (0)3 825 55 00 - Fax +32 (0)3 825 56 00
info.antwerpen@meritius.be